

169040

K 41415003 : สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

คำสำคัญ : ข้อมูลประวัติศาสตร์พม่า / หลักฐานของชาวตะวันตกในคริสต์ศตวรรษที่ 15 - 16

นนทนิช ชัยวิมล : หลักฐานของชาวตะวันตกที่เกี่ยวกับพม่าในคริสต์ศตวรรษที่ 15 - 16
(WESTERN ACCOUNTS ON BURMA FROM 15TH TO 16TH CENTURY) อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ :
ผศ.พรเพ็ญ ชันตระกูล. 137 หน้า. ISBN 974-653-706-7

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาและอธิบายถึงที่มาที่ไปหลักฐานของชาวตะวันตกที่เกี่ยวข้องกับดินแดนพม่าในคริสต์ศตวรรษที่ 15 ถึงคริสต์ศตวรรษที่ 16 ซึ่งเป็นระยะเวลาเริ่มต้นที่ชาวตะวันตกในยุคก่อนอาณานิคมได้เริ่มเขียนถึงดินแดนพม่าเอาไว้อย่างเป็นขั้นเป็นอัน พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลประวัติศาสตร์พม่าที่ได้จากเอกสารงานเขียนเหล่านี้ โดยจะศึกษาจากเอกสารงานเขียนขึ้นสำคัญและเท่าที่หาได้ในขณะนี้ทั้งหมดจากข้อมูลของชาวตะวันตก 9 คนด้วยกัน อันประกอบด้วย รายงานการเดินทางของพ่อค้าและนักเดินทางชาวอิตาลี 3 คนในคริสต์ศตวรรษที่ 15 (นิโคโล ดี คอนติ, ไฮเอโรนิโม เดอ ซานโต สเตฟาโน และลูโดวิโค ดี วาร์ธมา) งานเขียนของข้าราชการและนักผจญภัยชาวโปรตุเกส 3 คนในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 16 (โทเม ปิเรส ดูอาร์เต บาร์โบซา และเฟรดินาน เมนเดส ปินโต) และสุดท้ายเป็นการศึกษาเปรียบเทียบในเอกสารงานเขียนของชาวตะวันตก 3 คนที่เดินทางมาเยือนพม่าในตอนท้ายของคริสต์ศตวรรษที่ (ซีซาร์ เฟรดเดอริค, กาสปาร์ โรบาลปี และวาล์ฟ ฟิช)

จากการศึกษาพบว่าเรื่องราวของดินแดนพม่าที่ปรากฏอยู่ในหลักฐานของชาวตะวันตกในคริสต์ศตวรรษที่ 15 จนถึงครึ่งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 16 มิได้เป็นผลมาจากความตั้งใจของชาวตะวันตกที่จะบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับดินแดนแห่งนี้โดยตรง แต่งานเขียนเหล่านี้เปรียบเสมือนผลพลอยได้จากการความสนใจโดยรวมของชาวตะวันตกที่มีต่อดินแดนต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ภายในเครือข่ายทางการค้าภายในอ่าวเบงกอลและกับเมืองท่ามะละกาในขณะนั้น ชาวตะวันตกบางคนในยุคนี้ไม่ได้เป็นผู้เขียนรายงานการเดินทางด้วยตนเองซึ่งก็ได้แก่ นิโคโล ดี คอนติ และในขณะที่ชาวโปรตุเกสบางคนดังเช่น โทเม ปิเรส และดูอาร์เต บาร์โบซา ก็กล่าวถึงดินแดนพม่าไว้มากมายทั้ง ๆ ที่ไม่เคยเดินทางมาเยือนดินแดนแห่งนี้แต่อย่างใด แต่มาในครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 16 งานเขียนของชาวตะวันตกเป็นผลมาจากการสังเกตการณ์โดยตรงของพ่อค้าชาวอิตาลีและชาวอังกฤษที่เดินทางเข้ามาติดต่อค้าขายกับทางราชสำนักพม่า

โดยภาพรวมแล้วหลักฐานของชาวตะวันตกในคริสต์ศตวรรษที่ 15-16 จะได้กล่าวถึงบริเวณพม่าตอนล่างเป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นที่ตั้งของเมืองท่าต่าง ๆ ที่มีบทบาททางการค้า โดยในที่นี้ชาวตะวันตกทุกคนได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเมืองพะโคไว้มากที่สุดในฐานะศูนย์กลางการค้าและการปกครองของดินแดนแถบนั้น นอกเหนือจากนี้ก็ยังมีความเกี่ยวข้องกับอารกัน ตะนาวศรี และดินแดนที่อยู่ตอนในดังเช่นอังวะ ซึ่งได้รับการกล่าวถึงไว้บ้างพอควร

169040

K 41415003 : HISTORY OF SOUTHEAST ASIA

KEY WORD : HISTORICAL SOURCES ON BURMESE HISTORY / WESTERN ACCOUNTS ON
BURMA FROM 15TH TO 16TH CENTURY

NUNTANIT CHAIWIMOL : WESTERN ACCOUNTS ON BURMA FROM 15TH TO 16TH
CENTURY. MASTER'S REPORT ADVISOR : ASST. PORNPEN HANTRAKOOL. 137 pp.
ISBN 974-653-706-7

The purpose of this Master's Report is to study and explain the western accounts on Burma in the period from 15th to 16th century. It was an early period by which some westerners have started to write substantial accounts concerning Burma. This study also presents Burmese historical information derived from the texts of nine accounts which could be limitedly acquired by the author at present. They are composed of the itineraries of three Italian merchant travellers in the 15th century - Nicolo di Conti, Hieronimo de Santo Stephano, and Ludovico di Varthema - the writings of three Portuguese in the beginning of the 16th century - Tome Pires, Duarte Barbosa, and Ferdinand Mendes Pinto - and lastly compared the accounts of four westerners traveling to Burma at the end of the same period - Caesar Fredericke, Gasparo Balbi, and Ralph Fitch.

The finding reveals that the information of Burma reported in western accounts during the 15th century to the first half of 16th century is not the direct intentions of the reporters. These accounts; however, are the results from their particular interest in trade route located around the Bay of Bengal and also the port city of Malacca. They even then, are generally regarded as the most important historical sources written by the westerners, without which the Burmese historiography during this period could be less valuable by the limitation of the indigeneous records. Some westerners at that time did not write their accounts by themselves such as Nicolo de Conti, where as some Portuguese such as Tome Pires wrote about Burma despite he has never visited the kingdom before. In the second half of the 16th century, then, western accounts come from the direct experiences and observations of the Italian and English merchant travellers who visit Burma for trade and had witnessed the cultures of these people.

In general, western accounts during the 15th and 16th century mostly cited the cities around lower Burma because they were port cities. Even westerners, they, mostly reported the story of Pegu as the political and trading center of that area. In addition, the historical data related to Arakan, Tenasserim, and Ava, the hinterland, are also mentioned sometimes.